

ÅRSREDOVISNING / 2022

FINLANDS NATIONALOPERA
OCH -BALETT

OOPERA
BALETTI

4**Kulturens kraft****8****Ansvar****10****Repertoar**

Detta är en förkortad version av den finskspråkiga årsrapporten 2022:
oopperabaletti.fi/talo/hallinto

” Den precisa
och balanserade
föreställningen på
Nationalbalettens
100-årsjubileum vittnar
om en hög standard.”

HELSINGIN SANOMAT

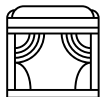
Nationaloperan och -baletten i korthet

Finlands nationalopera och -balett är en nationell kulturinstitution och har som sin huvuduppgift att bjuda olika publik- och åldersgrupper i hela Finland på högklassiga och berörande opera- och balettupplevelser. Vi bör och vi vill utveckla och förnya traditionen och kunnandet inom vårt eget område.

Med kreativitet och kunskap siktar vi på konstvärldens topp. Vi vill vara en källa till nationell stolthet och även uppnå en internationellt betydande ställning inom såväl balett- och operakonst som i vår övriga verksamhet. Vi bär också vårt samhällsansvar på ett mångsidigt sätt.

Operans och Balettens centrala värden är hög konstnärlig nivå, samarbete och ansvarsfullhet.

I hela vår verksamhet strävar vi efter en så hög effektivitet som möjligt.

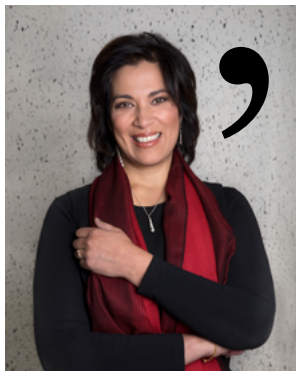
Kulturens kraft för mot en starkare framtid

2022 var ett år av motsättningar: å ena sidan starka upplevelser, å andra sidan oro över världsläget och pandemins inverkan. Under årets första månader ställde coronabegränsningarna sina villkor och kriget i Europa med de olika hot som det medförde kastade sin skugga också över vår verksamhet. Samtidigt kände vi vilken stor betydelse kulturen har för den mentala försörjningsberedskapen. Publiken fyllde salongen och vi fick ta emot glädjen som åskådarna upplevde över att få återvända till huset. Vi känner därför en enorm tacksamhet.

Vår Nationalbalett fyllde 100 år 2022. Den jubilerande Baletten syntes och strålade. Jubileet fick på grund av coronabegränsningarna en alldeles ny dimension när *Svansjöns* premiär uppfördes enbart som direktstreaming och på tv. Premiären hade över 600 000 tittare och uppmärksammades även internationellt.

Trots att året inleddes dystert med inställda föreställningar, slutade våren och perioden av pandemibegränsningar otroligt fint med så många som sex premiärer som uppfördes i försnabbad takt under tre månader.

Branschen väntade spánt på hösten och på om publiken skulle hitta tillbaka till kulturevenemangen. Hos oss fylldes salongerna och det köptes exempelvis fler säsongskort än någonsin tidigare. Och vi bjöd på

”Betydande med tanke på framtiden var att riksdagen godkände lagen om finansiering av nationella konstinstitutioner.”

mycket fantastiskt att se och höra – bland annat fick *Valkyrian*, som flyttats hela fyra gånger på grund av coronabegränsningar, äntligen sin premiär.

Dokumentären *Jumalten keinu*, som följer *Valkyrians* tillblivelse och visades på Yle Arenan, beskrev på ett berörande sätt pandemitiden och hur vår personal ihärdigt och professionellt löste nya situationer som uppkom.

Vi letar kontinuerligt efter liknande kreativa lösningar, för världsläget och dess inverkan på exempelvis kostnadsnivån och tillgången på material har påverkat även oss. Vi finslipar oavbrutet våra verksamhetssätt så att de ska vara allt smidigare och mer ansvarsfulla.

Med tanke på framtiden var det betydande att riksdagen godkände lagen om statlig finansiering av nationella konstinstitutioner, som även innehåller en indexförhöjning från och med 2024. Detta ökar förutsebarheten och förbättrar stabiliteten hos vår verksamhet i en miljö stadd i allt snabbare förändring.

Viktiga teman har behandlats också i vår repertoar. **Kaija Saariahos** och **Sofi Oksanens** succéopera *Innocence* tog upp svåra samhällseliga teman. **Akram Khans** koreografi om kvinnor i krig visade för sin del hur viktigt och helande det är att konsten står i samband med den emotionella världen som inte kan nås med ord och förnuft. Lika viktig är konstens befriande glädje – exempelvis i *CircOpera 2.0* som med sin kombination av cirkus och opera fick även många förstagångsbesökare att uppleva kraften hos vårt hus. Alla virtuella möten med vår publik har också satt sina spår: direktstreamingarna, televiseringarna och de olika videoinnehållen samlade så många som 2,3 miljoner åskådare.

Gita Kadambi, chefsdirektör

För att fira Balettens
100-årsjubileum bjöd vi på

102

gratis balett-
verkstäder i skolor
i hela landet.

Nationalbalettens bildarkiv

Finlands nationalbalett grundades 1922 och firade nu sin hundraåriga historia. På vårens jubileumsgala sågs en video om Nationalbalettens decennier, sammanställd av unika arkivfilmer. Läs mer om kompaniets hundraåriga historia i artikelserien Nationalbalettens vändpunkter: oopperabaletti.fi/sv/nationalbaletten-100-ar/

Trippel: World Wide Dance uppfördes moderna dansverk av tre toppkoreografer verksamma på olika håll i världen.

Dust

Nationalbalettens
huvudtrupp har

74

dansare

Nationalbalettens
dansare representerar

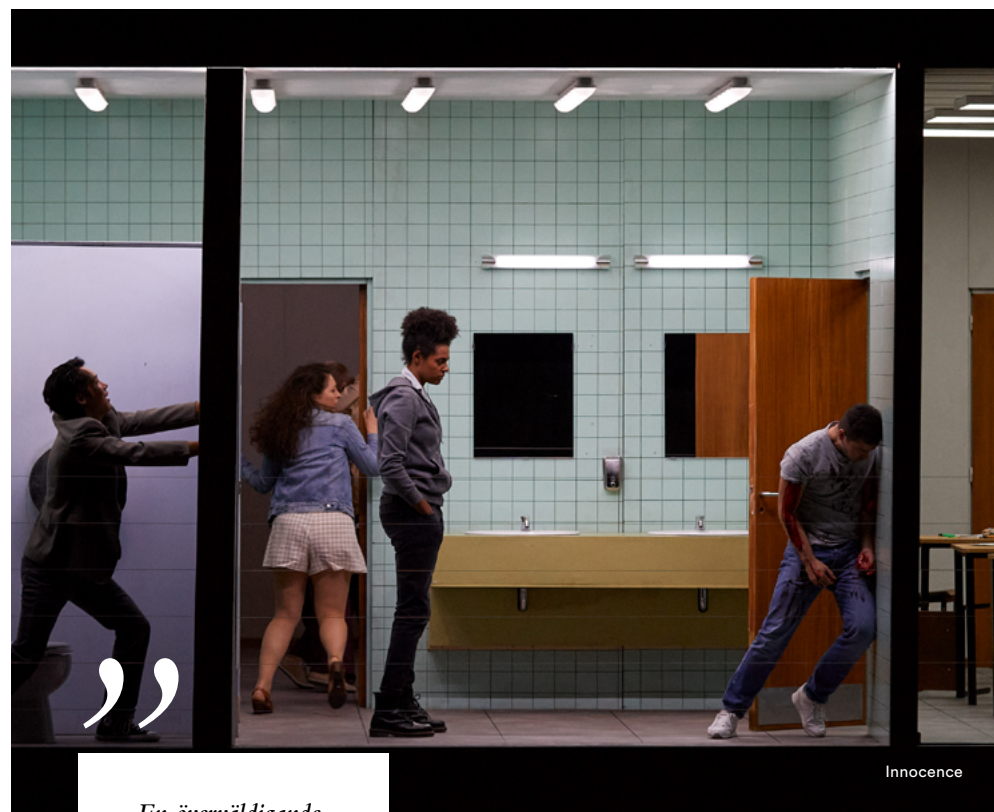
22

nationaliteter

Nationalbalettens
ungdomsgrupp har

14

dansare

Innocence

*En överväldigande,
upprörande,
skakande
föreställning
som omvälver
operakonsten.”*

Publikkommentar

Virtuell föregångare

Vi utvecklar vårt arbete mot en stark framtid. Vårt mål är att vara föregångare inom digitala lösningar för scenkonst. I slutet av 2022 avslutades den första fasen i vårt projekt Opera Beyond. Under fyra år har vi överskridit gränser mellan konstformer, utforskat möjligheterna med nya tekniker och utökat våra kunskaper tillsammans med proffs inom kreativ teknologi ("creative tech"). Intressanta fenomen är bland annat projiceringsteknik, rumsligt ljud, VR, AI och metaversum. Detta arbete har öppnat dörrar för nya samarbeten och skapat nätverk inom landet och internationellt. Vi har lärt oss att nya typer av immersiva verk kräver nya typer av produktionsprocesser. Samtidigt utvecklar digitala verktyg och arbetssätt också traditionella scenproduktioner. Opera Beyond bidrar till att stötta vårt arbete med att bredda kundbasen, göra verksamheten ekologiskt hållbar och hålla organisationen öppen.

Under höstsäsongen 2022 producerade Opera Beyond nya typer av visuella, storslagna effekter för föreställningen *CircOpera 2.0* som kombinerar opera och cirkus. Sådana var bland annat projiceringar som följde artisternas rörelser i realtid samt Nationaloperans första helt virtuella artist, "avatardivan".

Verktyget XR Stage som utvecklats inom projektet fick i juni det internationella *FEDORA Next Stage*-stipendiet.

Priset på 60 000 euro sporrar till ansvarsfulla och engagerande innovationer som utnyttjar digitala lösningar. Med 3D-teknik, spelifiering och virtuell teknologi effektiviserar verktyget planeringen och genomförandet av produktioner: föreställningen byggs upp i ett virtuellt rum redan i planeringsskedet. Verktyget XR Stage

pilottestades bland annat i planeringen av operan *Turandot*.

I september samlades hundratals professionella inom konst och teknologi till den internationella konferensen Elämysten uudet näyttämöt som Opera Beyond arrangerade. Ämnet togs även upp till samhällsdebatt i panelen Visioning Stages Beyond på SuomiAreena.

Tillgängliga kulturupplevelser och ett Operahus för alla

Operans och Balettens virtuella scen Stage24 gör det möjligt för alla att se föreställningar på webben. Vi fortsatte även att sända gemensamma direktstreamingar med Yle och Helsingin Sanomat under 2022.

Det internationella OperaVision-samarbetet fortsatte i mars inom projektet Next Generation som erbjuder gratis liveföreställningar från 30 europeiska operahus. Även vår produktion *Hela Karita* sändes på plattformen. Inom pilotprojektet HomeOpera som leds av Haaga-Helia yrkeshögskola utvecklar vi sociala kulturupplevelse för över 60-åringar. Vi har exempelvis testat virtuella kulturkvällar på servicehus samt en digital kulissvandring som genomfördes av Haaga-Helias studerande.

När pandemibegränsningarna upphörde återvände publiken ivrigt för att se våra föreställningar i Operahuset. Beläggningen under höstsäsongen som var helt fri från begränsningar var svindlande 91 %. Vi gjorde också ett alla tiders rekord i försäljningen av säsongskort. Vi fick mycket positiv återkoppling och vårt NPS-rekommendationsindex som mäter kundnöjdhet var utmärkta 82 för höst-säsongen.

Starkt samarbete är lönsamt

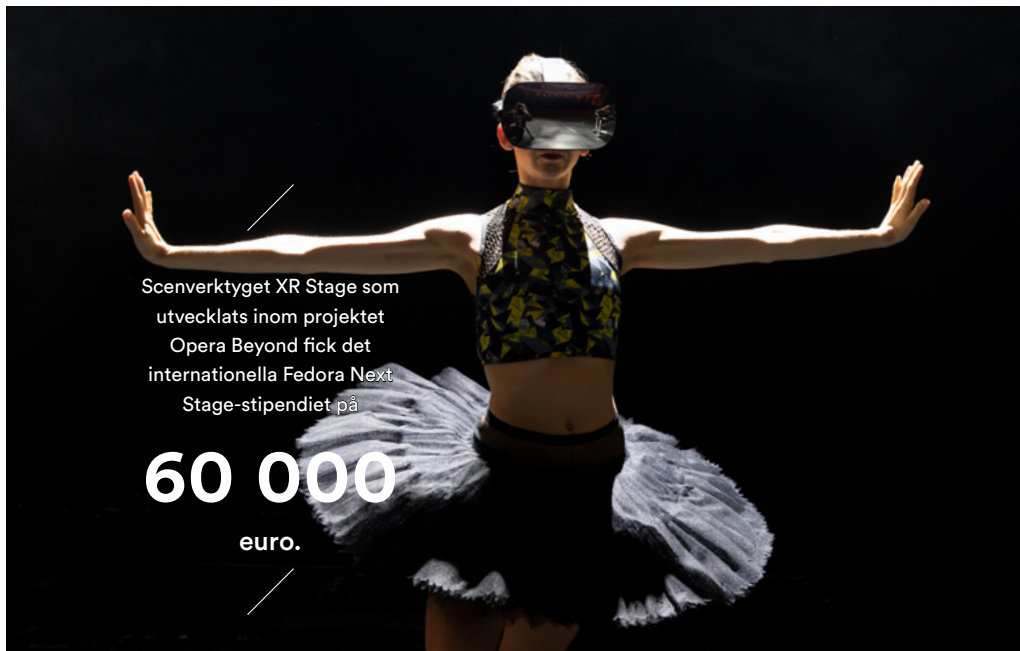
En ny konstnärlig ledare valdes för Nationaloperan i oktober. Engelska **Thomas de Mallet** Burgess inleder sin period 1 augusti 2023. Nationalbalettens nya konstnärliga ledare **Javier Torres** tillträdde i augusti 2022.

På hösten startade vi det nya Programmet för unga sångare. Dess syfte är att förstärka den professionella utvecklingen för sångare som är i början av sin karriär. Programmet väckte stort internationellt intresse och vi fick närmare 400 ansökningar från olika håll i världen. Provsjungning hölls i december och de första sångarna för perioden 2023–2024 har valts. Louise och Göran Ehrnrooths stiftelse är programmets grundande partner.

Utvecklingen och karriären för unga dansare stöds i Nationalbalettens ungdomsgrupp som har funnits sedan 2013. Gruppen stöds av stiftelsen Jane ja Aatos Erkon säätio.

Tonsättare **Kaija Saariahos** 70-årsdag och musik firades i oktober runt om i Finland. Saariahos gripande opera *Innocence* hade Finlandspremiär på Nationaloperan 21 oktober. Inför premiären arrangerades en unik artistträff på Operan där Kaija Saariaho, librettisten **Sofi Oksanen** samt dramaturgen och översättaren **Aleksi Barrière** samtalade om uppkomstprocessen för *Innocence* under ledning av forskare **Liisamaija Hautsalo**.

Scenverktuget XR Stage som utvecklats inom projektet Opera Beyond fick det internationella Fedora Next Stage-stipendiet på

60 000
euro.

Thomas de Mallet Burgess
är Operans konstnärliga
ledare från 1.8.2023.

Konsttestarna med tusen
åttondeklassister
(taidetestaajat.fi/sv)
valde Nationaloperans
CircOpera 2.0 till sin
överlägsna favorit under
höstterminen 2022.

90%

av ungdomarna ville få
nya konstupplevelser efter
att ha sett *CircOpera*.

Över
1,0
miljoner besökare
på webbplatsen
oopperabaletti.fi

En ökning på mer än 30 % från 2021.

Vi har över
80 000
följare på våra
sociala medier

Det är 8 % fler än året innan.

Vi hade över
2,3
miljoner digitala
kontakter

Tillväxt 92 % från 2021.

Värden och strategi grund för ansvarsarbetet

Ansvar är ett av de fyra värden som definieras i vår strategi som sträcker sig fram till 2025. Vi ansvarar för vårt arbete och våra handlingar inför såväl personalen, miljön, publiken som finansörerna. Ansvarsfullhet innebär därmed för oss såväl konstnärligt och ekonomiskt ansvar som personal- och miljöansvar.

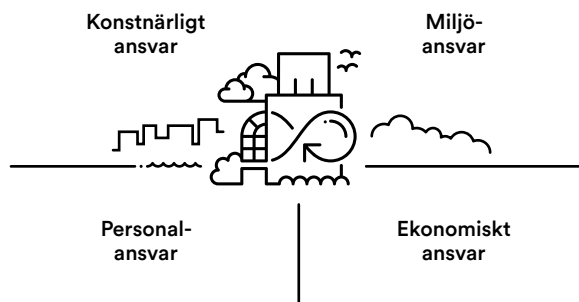
Vi har förbundit oss till FN:s mål för hållbar utveckling. Av dem valde vi 2021 fem huvudmål: God utbildning, Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, Hållbara städer och samhällen, Hållbar konsumtion samt Fredliga och inkluderande samhällen. Vi fortsatte vårt arbete även med hänsyn till dessa mål.

Vi publicerade 2022 en helhet om vårt ansvarsarbete på vår webbplats. Vidare inledde vi utvecklingen av vår ansvarsrapportering.

KONSTNÄRLIGT ANSVAR innebär för oss att vi betjänar samhället överallt i Finland samt utvecklar opera- och balettkonsten i vårt land.

För att nå ut till vår publik i hela Finland fortsatte vi våra satsningar på ett digitalt utbud av föreställningar. Vi erbjöd även avgiftsfria kulturupplevelser för olika åldersgrupper. För att fira Balettens 100-årsjubileum arrangerade vi 102 gratis balettverkstäder i skolor i hela landet. Skolturnén Balettenergi för barn genomfördes med stöd från stiftelsen Jane ja Aatos Erkon säätio. Skoloperan *Källan* turnerade i 37 skolor runt om i Finland.

Operans populära tedanser direktstreamas via webben och sändningen kan gratis mottas av alla intresserade servicehus och vårdenheter överallt i

landet. Direktsändningen av tedanserna under säsongen 2022–2023 genomförs i samarbete med Tradeka.

På våren 2023 inledde vi ett projekt för att utveckla kund- och aulatjänsterna genom att göra en kartläggning av utgångsläget i samarbete med Kynnys ry. Arbetet fortsätter under 2023.

MILJÖANSVAR innebär för oss att vi identifierar och minimerar miljökonsekvenserna av vår verksamhet, bland annat genom att digitalisera funktioner och utveckla deras energieffektivitet samt alltid välja miljöanpassade material och återvinna dem. Vi letar också fortlöpande efter nya verksamhetsformer, som olika sam- och närinköp.

Den första beräkningen av Operans och Balettens koldioxidavtryck gjordes 2021 (utgående från siffrorna 2019) och 2022 började vi ta fram en vägkarta för att bli koldioxidneutrala.

ANSVAR FÖR PERSONALENS VÄLBEFINNANDE

innebär för oss en vilja att vara en bra och inspirerande arbetsplats. Vi erbjuder möjligheter till kontinuerlig utveckling och stöttar trivsel och säkerhet i arbetet för vår personal.

Vi deltog 2022 i att ta fram instruktionen Esiinnyn edukseni för ingripande i trakasserier och osakligt bemötande inom musikbranschen. Vi genomförde ett pilotprojekt med samtyckes- och intimitetsutbildning för de medverkande i *Salome* som stod på repertoaren våren 2022, och en intimitetskoordinator deltog i operans produktion.

Mångfald samt kolonialistisk opera- och balett-historia har varit samtalsämnen även hos oss under 2022. Temat lyfter fram olika synvinklar och kan vara en utmaning inom traditionella konstformer, men vi vill lära oss av experter och föra samtal om ämnet såväl inom personalen som i samhället överlag.

EKONOMISKT ANSVAR genomför vi genom att effektivisera vår verksamhet, öka vår egen finansieringsandel och göra ansvarsfulla placeringar.

I början av 2022 genomfördes Balettläroanstaltens flytt till Operahuset. Det innebär att läroanstalten med inemot 200 studerande har blivit en allt mer integrerad del av Nationaloperan och -baletten.

- 8 *Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt*
- 11 *Hållbara städer och samhällen*
- 12 *Hållbar konsumtion*
- 13 *Bekämpa klimatförändringarna*
- 16 *Fredliga och inkluderande samhällen*

Vi har valt fem av FN:s mål för hållbar utveckling. Vi är i färd med att skapa mätare för hur väl vi lyckas i att uppnå målen och 2022 inledde vi utvecklingen av en separat ansvarsrapportering utgående från dem.

Läs mer om vårt ansvarsarbete på adressen oopperabaletti.fi//sv/ansvar/

Världsoperadagen 25 oktober firades med ett uppförande av den ukrainska tonsättaren Boris Ljatosjynskyjs verk *Gyllende ringen* som en samproduktion mellan sju städer (Helsingfors, Lviv, London, Rom, San Francisco, Warszawa och Washington DC).

En intimitetskoordinator deltog i produktionen av *Salome* och repeterade operans sensitiva scener tillsammans med de medverkande.

På Balett-
läroanstalten
studerar
cirka

40
yrkesstuderande
i åldern
16–18 år

150
elever i åldern
7–15 år
inom grundundervisning i konst
samt nybörjarundervisning i
balett

CircOpera 2.0

Innocence

Hela Karita

Billy Budd

Salome

Uppgifter om vår repertoar år 2022 finns på adressen encore.opera.fi/sv

Valkyrian

OPERA

Nationalbalettens 100-årsjubileum: Sylvia

FINLANDS NATIONALOPERA OCH -BALETT

Helsingegatan 58, Box 176
00251 Helsingfors
tel. (09) 4030 21

KOMMUNIKATION

tel. (09) 4030 2329,
press@opera.fi

oopperabaletti.fi/sv
förnamn.släktnamn@opera.fi

Verksamheten vid Finlands
nationalopera och -balett
stöds av Undervisnings-
och kulturministeriet samt
städerna Helsingfors, Esbo,
Vanda och Grankulla.

HUVUDSAMARBETSPARTNER

HELSINGIN SANOMAT

VARMA

Finlands nationalopera och -balett är
medlem i organisationen Opera Europa.

REDAKTION

Katja Jokinen, Johanna Järventaus,
Riina Kivijärvi, Anne Lepistö,
Ulla Paavola, Anita Prusila,
Liisa Riekkö (Finlands nationalopera
och -balett)

REDIGERING OCH LAYOUT

Terhi Paavola, Sanna Rantakoski,
Outi Kiviluoto (Avidly)

BILDER

Stefan Bremer, Janne Lehtinen,
Roosa Oksaharju, Ilkka Saastamoinen,
Anton Sucksdorff, Emma Suominen,
Taisto Tuomi, Heikki Tuuli, Sakari Viika

OMSLAGSBILD

Innocence
Bild: Ilkka Saastamoinen

ÖVERSÄTTNING

Heidi Granqvist

OOPPERA
BALETTI

oopperabaletti.fi/sv

